

drage til at komme bort fra denne særlige Maade at lovgive paa. Rigsdagsmænd som Borgerne i Almindelighed bør følge med i vort offentlige Liv, selv om det kun drejer sig om Smaating, og Spørgsmaalet om Kirkerne er jo ikke noget smaat. Kirken spiller en stor Rolle, desværre en alt for stor Rolle, særlig naar den, som det ofte er Tilfældet, er allieret med en anden Etat, nemlig Militæretaten. Alt, hvad der vedrører Kirken, har Betydning, og derfor er det en stor Fejl af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds, at han ikke har nogen Mening om dette Lovforslag. Men jeg vil ønske, at han benytter den korte Tid, han har, til at sætte sig ind i Sagen, og at, naar han nu hører, hvad jeg siger om dette Lovforslag, vil han ganske sikkert i Løbet af den korte Tid komme til at stille sig paa vor Side ved Afstemningen. (Afbrydelse af Birck). Det ærede Medlem siger, at han tvivler derom. Ja, det ærede Medlem er desværre en Tvivler, en noget skeptisk anlagt Natur, og det beklager jeg hos ham. Han mangler den Frejdighed og Paagaahen, han burde have. Men han burde vise sin frejdige Natur ved at sætte sig ind i dette Lovforslag som Rigsdagsmand. Jeg vender mig ogsaa til min ærede anden Naborigsdagsmand i København, det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds. Jeg er for det første sikker paa, at han har sat sig ind i dette Lovforslag. (Alfred Christensen: Ja!) . . . Ja, selvfølgelig, han kender dette Lovforslag. Han er en af de mest pligt-opfyldende Rigsdagsmænd, som findes her i Salen, og han kender ogsaa som Jurist Forslaget, og efter hele den Holdning, han har indtaget til disse forskellige Love, bl. a. ogsaa til de kirkelige Ligningsforhold, de kirkelige Ekstraskatter, er der ingen Tvivl om, at dette ærede Medlem vil stille sig paa Socialdemokraternes Side, naar vi nu om kort Tid stemme mod dette Lovforslag.

Se det, jeg kom fra, var, at den Udvikling, vi kom ind i i Midten af Halvfemserne, da det lykkedes at standse den kirkelige tvangsmæssige Paaligning, disse kirkelige Ekstraskatter, var af stor Betydning fra et kirkeligt Standpunkt. Den førte efterhaanden den kirkelige Udvikling i København ind i et mere og mere frivilligt Spor, saa at mange af de Medlemmer, der sidde her, saaledes det ærede Medlem for Mariager (Moestrup) og en hel Række andre Medlemmer, som ere stærkt interesserede for Frimenighedslivet

og deltage i det ligesom i Valgmenighedslivet, sikkert med den største Sympati have set paa den kirkelige Udvikling, som vi i de senere Aar, indtil 1901, indtil Systemskiftet, indtil den nuværende Kultusminister kom til Roret, kom ind i her i København. Fordi man ikke kunde faa Penge fra Staten eller Kommunen og ikke kunde paaligne tvangsmæssigt, rejste man selv Midlerne; man byggede selv sine Kirker og lønede selv sine Præster. Da var man inde paa det rette Spor, altsaa det kirkelige borgerlige Spor, som man var inde paa omkring 1892—93, da man ikke mere kunde faa Kommunen til at bygge Kirkerne, altsaa den Gang, da Kirkeligningsloven af 1888 var udløben; den blev fornyet et Par Gange, men da var den definitivt udløben. Det, Kirken beklagede, hver Gang dette Lovforslag udløb, var, at man ikke kunde faa Statsmagten, den verdslige Arms Magt til at udskrive tvangsmæssig Skatter af Befolkningen. Men det er blevet til Kirkens Lykke, til Velsignelse for den kirkelige Udvikling; det har medført en frivillig Ordning af den kirkelige Udvikling her i København, som i mange Maader har været heldig, og det vilde sikkert, naar det var blevet fortsat, mere og mere have ført til, at Kirken ogsaa var bleven mere folkelig, at Præsterne stillede sig i et venligere Forhold til Befolkningen. Thi naar de kom til at leve sammen med den øvrige Befolkning og fik deres Løn frivillig af denne Befolkning, vilde de mindre og mindre komme til at føle sig som Statsembedsmænd. Saa vilde det Præstehovmod, som vi kende saa godt, falde bort og saadanne Ting som det, jeg anførte forleden Dag om denne Præst ved Helligkorskirken, der udstedte usømmelige Daabsattester, vilde være ganske umulige. Man kan nemlig ikke tænke sig, at en eneste Frimenigheds- eller Valgmenighedspræst vilde udstede saadanne Daabsattester for Medlemmer af deres egen Menighed. Det ville alle Medlemmer, der kende det frivillige Kirkeliv ude paa Landet, vide, at dette er utænkeligt. Det kan kun en Statsembedsmand gøre. Denne i saa mange Maader heldige Udvikling er standset ved forskellige Love, der ere gennemførte under det nuværende Ministerium. Den er standset ved den Ekstraskat, som vi have faaet i de sidste Aar. I Fjor 235,000 Kr. og i Aar 115,000 Kr., og saaledes vil det rimeligvis ogsaa blive i de kommende fire Aar. Det er jo slet ikke smaa Beløb. Det bliver — ja, hvor meget bliver det — $5 \times 115,000$ Kr. det er 575,000 Kr., dertil 235,000 Kr., det